

Anders Kan het niet

Art Brut Biennale 2012

Art Brut betekent rauwe echte kunst. De term werd in 1948 door de Franse kunstenaar Jean Dubuffet gekozen omdat hij de pure kunst van psychiatrische patiënten vergeleek met de meest zuivere echte Champagne Brut. Dubuffet maakte het onderscheid tussen Art Brut en "culturele" kunst. Hij geeft de voorkeur aan de eerste groep, en blijft zijn hele leven op zoek naar werk met een ongekende originaliteit en oprechtheid gemaakt door mensen die geen enkel idee van de gevestigde kunstwereld hadden, en ook niet uit zijn op applaus of erkenning van het publiek. Het gaat om kunst gemaakt uit innerlijke noodzaak, intuïtief, soms primitief van vorm, onconventioneel wat betreft het materiaal gebruik en meestal verassend direct.

De Art Brut Biennale wil kunstenaars die op deze manier werken voor het voetlicht brengen. We tonen meerdere werken van elke kunstenaar om te laten zien dat ieder zijn eigen signatuur heeft. Het is zonder uitzondering pure, oprechte kunst die direct tot het hart spreekt. De presentatie bestaat uit een tentoonstelling en een atelierbeurs.

De expositie laat het beste autonome werk van kunstenaars uit binnen- en buitenland zien.

Op de atelierbeurs vindt u meer toegepast werk. Voor alle informatie kunt u bij de Receptie terecht.

Anders Kan het niet

Art Brut Biënnale

De Art Brut Biënnale 2012 was gewijd aan kunst in zijn meest directe en ongeremde vorm. Puur en onbevangen; gemaakt door kunstenaars met een psychische aandoening of een verstandelijke beperking. Het werk ontstond veelal in afzondering of isolement en verdiende zeker meer aandacht en erkenning van het grote publiek. De Art Brut Biënnale creëerde daarvoor het podium. Zes dagen lang draaide alles om

deze bijzondere “andere” kunst; in de vorm van een grote expositie, diverse workshops, debatten, lezingen, theatervoorstellingen; en muzikale en poëtische performances. Het tweejaarlijkse evenement vond voor het eerst plaats van 10 t/m 16 mei 2012 in de Creatieve Fabriek te Hengelo en was gratis toegankelijk. Meer dan 10.000 mensen bezochten het evenement.

Voorwoord

Anders kan het niet was het thema, bedacht door de cliënten van de zorginstellingen, van de eerste Art Brut Biënnale 2012 die van 10 t/m 16 mei plaatsvond in de expohallen van de Creatieve Fabriek in Hengelo. En dat het niet anders kon was voor mij persoonlijk een grote openbaring. Ruim 120 beeldende kunstenaars met een psychische ziekte of een verstandelijke beperking maakten de meer dan 10.000 bezoekers deelgenoot van hun wereld. Een ware openbaring die zich snel rond sprak en elke dag meer en meer bezoekers en nieuwsgierigen trok. Kleurrijk en sober, ingetogen en uitbundig, groots meeslepend en intiem verstillend. Kunst gemaakt met een grenzeloze passie en gedrevenheid nooit eerder in een dergelijke omvang in Europa getoond.

Maar er was veel meer te genieten. De rondleidingen door de expositie, de expobeurs, het atelierplein, het kunstwerk in aanbouw, de filmische portretten, de workshops en debatten, de theatervoorstellingen en het muziekspektakel rond de composities van de Zwitserse Art Brut kunstenaar Adolf Wölfli. Het was een week vol verwondering en verbazing voor de deelnemers en bezoekers.

Grote bewondering gaat uit naar de tomeloze inzet van mijn mede bestuursleden, de vele vrijwilligers van de instellingen, speciaal de dames van het eerste uur, de werkgroepen, de deelnemende kunstenaars, de uitvoerende artiesten en Theatergroep Kamak.

Grote dank naar de ondersteuning van de 6 Twentse zorginstellingen die samen gezorgd hebben voor het financiële fundament en het beschikbaar stellen van mankracht. Dank aan onze partners Special Arts, Kunsthaus Kannen, De Herenplaats, Beeldend Gesproken, P28 Lissabon, KCil Ierland en bijzonder dank voor de bijdrage van alle sponsors.

En wij, als bestuur, kunnen niet anders dan in 2014 proberen dit fantastische evenement te overtreffen.

Diepe buiging,
Jan Noltjes
Voorzitter Stichting Art Brut Biënnale

De Selectie

Twee of drie dagen in de week, en dat een aantal maanden achtereen zijn we op pad geweest. Dawood Hilmandi en ik. Hij met een filmcamera en een statief om het selectie proces en de uitgekozen kunstenaars te filmen; en ik met pen en papier waarop de namen en adressen van alle instellingen en mensen die we zouden bezoeken.

Steeds opnieuw was het weer spannend waar we terecht zouden komen. Uitgangspunt waren de zes grote zorginstellingen in Overijssel maar al doende werd de cirkel rond Hengelo gaandeweg groter, vanuit Twente staken we via Deventer de IJssel over en eindigden in Amsterdam en Rotterdam. We bezochten ateliers waar meerdere mensen onder begeleiding werken maar ook een aantal kunstenaars die hun atelier aan huis hebben. Overal werden we uiterst hartelijk ontvangen en wat me opviel was dat we vooral op de grotere ateliers zonder veel omhaal direct contact met de kunstenaars konden maken. Iedereen was zonder uitzondering trots op zijn / haar werk. Kasten werden geopend en volle laden werden leeg gehaald om alles te tonen. “Kom je ook bij mij kijken?”; “Wil je zien wat ik heb gemaakt?” klonk het vaak. Het viel me op dat het

enthousiasme en respect voor elkaars werk groot was. Het was enorm prettig om tijdens de bezoeken ondersteuning te hebben van het begeleidende artistieke team. Het waren zonder uitzondering professionele mensen met veel liefde voor de mensen in hun atelier en met het nodige inzicht in de achtergrond, werkwijze en ontwikkeling van de betreffende kunstenaar.

Anders was het bij individuele mensen thuis waarbij het meestal ging om kunstenaars met een psychiatrische problematiek. Ook zij waren trots op hun werk en waren goed in staat om er het nodige over te vertellen maar omdat je als “vreemde” in hun privé domein binnen drong waren de bezoeken vaak intensiever en duurden ook langer.

Opvallend was het feit dat iedereen wel gefilmd wilde worden. Er was van gene voor de camera niets te merken en iedereen was vooral zichzelf.

Ik had vooraf twee selectiecriteria vast gesteld: kwaliteit en authenticiteit en omdat ik niet wist wat ik zou gaan vinden was de selectie tour heel spannend. Dat ik zoveel goed en bijzonder werk zou treffen was voor

mij dan ook een zeer aangename en inspirerende verrassing. Ondertussen kwamen ook de contacten met het buitenland op gang. Kunsthaus Kannen bij Munster werd bezocht voor een symposium waar we verschillende andere Europese initiatieven troffen die graag wilden deelnemen aan de Biënnale. In Kannen konden we met eigen ogen het werk zien maar bij inzendingen b.v. vanuit Schotland en Lissabon moesten we kiezen vanaf foto's en vertrouwen op het kwaliteitsgevoel van de collega's ter plekke. En het resultaat was uitstekend. Op de foto's is te zien hoe fantastisch de sfeer was tijdens onze bezoeken aan de verschillende kunstenaars.

Elvira van Eijl
Curator Art Brut Biennale

Opening van de expositie “Anders kan het niet”

Een bruisende start van de Art Brut Biënnale met ruim 600 genodigden. Met presentaties van o.a. de curator van de expositie Elvira van

Eijl, cabaretier Andre Manuel met het lied “Artje Brut” en de Koninklijke opening verzorgd door theatergroep Kamak.

.....

Artje Brut

Art Brut, dames en heren. Ik ben hier om te vertellen over Art Brut. Art Brut was een jongen die naast me zat op de kleuterschool, een jongen met haar gloeiend als Drents Veen en gezegend met een onuitputtelijke fantasie. De maan is een koekie! De maan is een Koekie! Waar zijn klasgenootjes nog bezig waren met het in de juiste volgorde zetten van alle letters uit het alfabet was Art Brut al begonnen met het fabriceren van zijn eigen woorden. GRMPF. SNOGHAAF. Sjutgheflop. En drompelveter. Art Brut was zoals ze dat in mijn dorp pleegden te zeggen nun heel'n apart'n. En ja, nun heel'n apart'n, dat was Art Brut zonder meer. Want terwijl alle andere kinderen nog door hun vader of moeder naar het schoolplein werden gebracht kwam Art Brut iedere ochtend aangereden op zijn opgevoerde Super Step waarmee hij met gemak snelheden haalde waar je tegenwoordig fluitend de Formule 1 in Bachrein mee wint. Niet dat Art Brut ooit de Formule 1 in Bachrein zou winnen. Voor Art Brut ging het altijd om het meedoen en nooit om het winnen. Zo kon hij ook ontzettend hard lopen, hij liep de 100 meter al op 6 jarige leeftijd binnen de 10 seconden maar ondanks dat hij door alle mensen in het dorp werd aangemoedigd om mee te gaan doen met de Olympische Spelen weigerde hij dat, want dat zou zielig zijn voor alle anderen. Art Brut woonde in het bos iets buiten mijn dorp en wel in een hele dikke eik die hij zijn Woonboom

noemde. Hij had geen vader en moeder meer, die had hij namelijk niet nodig, Art kon alles zelf en hij had zijn vader en moeder weggegeven aan een meisje uit een dorp verderop die ze veel beter kon gebruiken. Art Brut was zoals we dat tegenwoordig zouden zeggen een Z.O.E.K-er, een ZOEKER, een Zelfstandig Opererende Expressieve Kleuter, want dat kon toen nog, een kind dat alles al op zeer jeugdige leeftijd in de gaten had werd niet ondergebracht in de allesvermorzelende molen van de Meer dan Gemiddelde Opvoeding maar kon gewoon, met behoud van kinderbijslag, zijn gang blijven gaan. En daar werd een ieder die met Art Brut in contact kwam rijkelijk voor beloond. Want Art Brut bezat de wonderbaarlijke gave der toverkunst. Werkelijk een ieder die met Art Brut in contact kwam liep op zijn minst 24 uur lang met een glimlach van oor tot oor op zijn gezicht en kon niet anders dan luidkeels zingend en huppelend als een klein kind door het leven gaan. Ja. Art Brut was een kereltje die zelfs van de sjacherijnigste PVV-er een Bhagwan-aanhanger had weten te maken. U begrijpt, dit verhaal speelt zich af in een ver verleden. In een tijd dat ze nog bestonden. De Dorpsgekken die voor reuring zorgden. De Maatschappelijk Onaangepasten die de lucht pimpelpaars schilderden omdat ze de lucht nu eenmaal het liefst pimpelpaars zagen. Alsof ze zo uit een Schilderij van Jeroen Bosch waren gestapt, wonderbaarlijke schepselen

der natuur met vleugels op hun rug,oren groot als schotelantennes en armen zo lang als bezemstelen zodat ze de kinderen in het dorp van dienst konden zijn bij het jatten van appels uit de boomgaard van Dominee Knottnerus. En de ene dag droeg hij een hoofddoek. De volgende dag een keppeltje. Soms blootshoofd. Soms een indianentooi. Soms een helm. Kaal. Of met lang blond golvend haar. Art Brut liep er gewoon bij zoals hij er bij liep. Want Art Brut was nu eenmaal Art Brut. Een tovenaar. Een Magier. Een dorpsgek. Een koning op de vierkante centimeter. Een god in zijn eigen universum. Art Brut was een fantastische figuur. Een droom van een jongen. Een lofzang op het leven. Een ode aan de tolerantie. De Ridder van Das War Einmal. Een dichtende Duitser. Een Frolijke Fransoos. Een Blijje Belg. Art Brut. Dames en heren. Art Brut. Onthoud die naam. Dat wordt een hele grote. Dat wordt een hele grote. Art Brut. Art Brut. Art Brut.

André Manuel

Expositie

De expositie vond plaats van 10 t/m 16 mei 2012 in de hallen van de Creatieve Fabriek in Hengelo.

Op 3500 vierkante meter waren bijna 800 werken van meer dan 150 kunstenaars te zien uit binnen en buitenland. We hadden er bij de inrichting voor gekozen om alleen de naam van de kunstenaar en een eventuele titel op het bordje naast het werk te zetten en niet het atelier of de galerie waar het werk vandaan kwam. Dit om de toeschouwer de kans te geven zo onbevangen en onbevooroordeeld mogelijk naar het werk te kijken. Dat mensen toch graag iets meer informatie over de drijfveren achter het werk wilden weten bleek tijdens de enorme opkomst bij de dagelijkse rondleidingen waarbij verschillende kunstenaars iets over hun werk vertelden.

We hadden van een kunstenaar minstens vier werken, maar vaak veel meer om een goed beeld van zijn / haar manier van werken te krijgen. Tijdens het inrichten hebben we elke kunstenaar minstens 1 wand of een eigen open ruimte kunnen geven waardoor de toeschouwer zich rustig en zonder afleiding in het werk kon verdiepen. Toch was het goed vol. Dat was een bewuste keuze. Tijdens de

selectie was me opgevallen dat de meeste kunstenaars veel werkten en ook veel maakten. Overweldigend soms. Die sfeer wilde ik ook in de tentoonstelling laten voelen.

Dat is blijkbaar gelukt want het viel op dat bezoekers een aantal keer terug kwamen om opnieuw te kijken. Een aantal kunstenaars hebben we in de gelegenheid gesteld om hun werkplek / atelier mee te nemen naar de expositie. Het waren kleine Gesamtkunstwerkjes waar ik geen losse onderdelen uit wilde kiezen en waarbij de kracht ook vooral binnen het “totaal” tot zijn recht kwam. Je stapte als het ware zo de leef- en werkwereeld binnen.

Meer dan 10.000 bezoekers hebben in zes dagen tijd de expositie bezocht. Er kwamen gesprekken op gang met de aanwezige kunstenaars. Kunstenaars gingen onderling gesprekken aan. Kortom het was een overrompelende ervaring niet alleen voor de deelnemende kunstenaars en het publiek maar zeker uiteindelijk ook voor de organisatie die van dit succes niet eens had durven dromen.

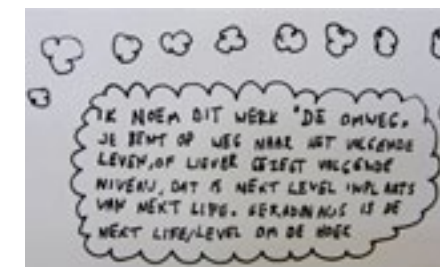
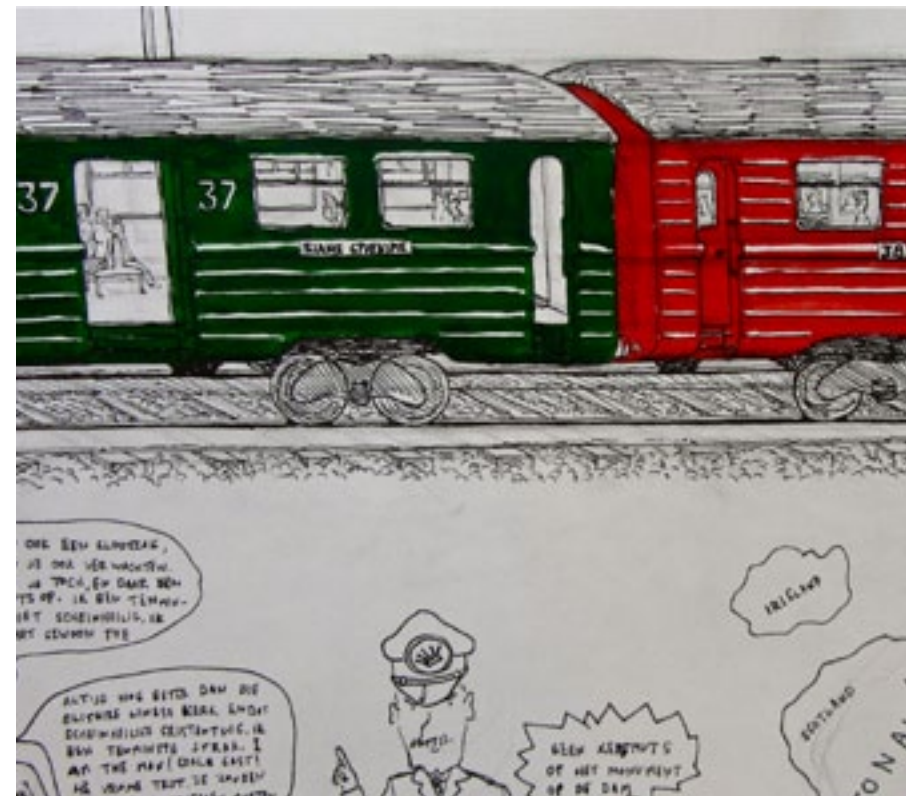
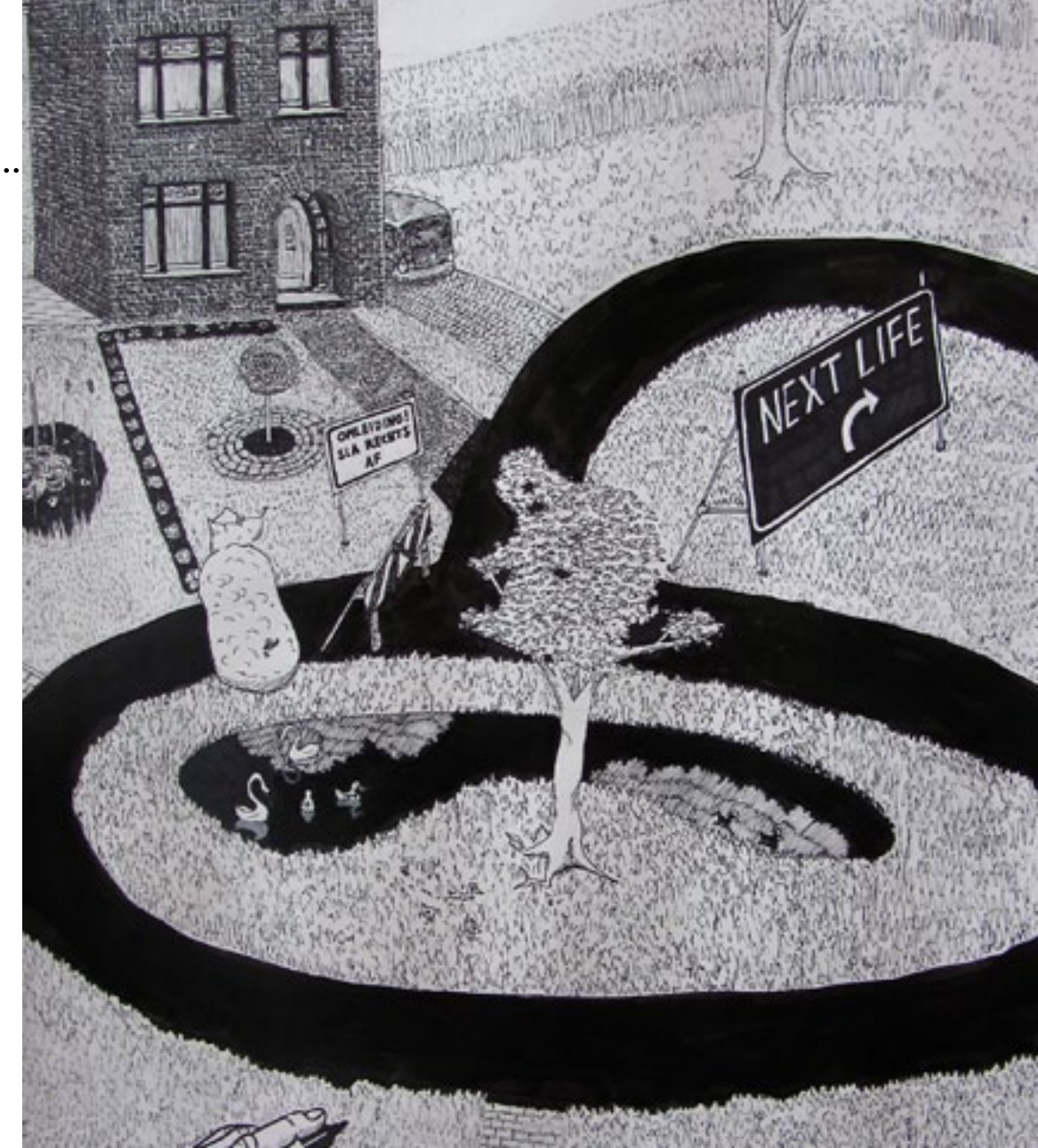

onbesproken adrem
quantumfysica in mijn geest
een fractie van een seconde
mijn moment is geweest

C.A. de Jager

Beurs

De Special In+Out beurs werd georganiseerd door Special Arts de landelijke stichting die zich bezighoudt met alle kunstdisciplines voor en door mensen met een handicap. De Stichting had voor de beurs een 40 tal ateliers uitgenodigd. Bij de beurs Special In+Out was er enerzijds een “kunstplein” waar ateliers toegepaste kunst- en designproducten met een unieke eigenheid in een beurssetting presenteerden, anderzijds was er een “kennisplein” waar een uitwisseling van ideeën en van werkwijzen plaatsvond en waar individuele vragen door deskundigen werden beantwoord.

Achtergrond voor de Special In+Out was de behoefte van veel ateliers om kunstproducten aan elkaar, en een breed publiek te presenteren. De Special In+Out bood ateliers de mogelijkheid om onderlinge samenwerking tot stand te brengen en hun zichtbaarheid te vergroten. Daarnaast wilde Special Arts de ateliers in het bijzonder ondersteunen bij het sociaal ondernemerschap. Daartoe werden workshops rond dit thema aangeboden, bijvoorbeeld een workshop Fondsenwerving en de interactieve workshop Toekomst én perspectief voor dagbestedingateliers.

be.waren heeft geen zin
herinneren is mooier

Poëzie

De zondagmiddag tijdens de Art-brut Biënnale stond geheel in het teken van de poëzie. Op het centrale podium voor het gemeenschappelijke kunstwerk dat elke dag groeide en verrassender werd reciteerden de dichters hun poëzie voor een enthousiast publiek. Gedichten van professionele dichters werden

afgewisseld met gedichten van cliënten en tussen 2 optredens was er muziek.

De dichters werden geïntroduceerd door theatermaker Laurens ten Den. Het was interessant, ontroerend en feestelijk.

Wat weg valt
blijft denkend altijd leven

Waar een mens
zich ook nestelt

Rik Meijers 2010

mijn hoofd ligt om
 maar ik ben niet dom
 ik ben van alles wat
 het leven niet zat
 altijd positief
 maar lachen mag meer
 maar ook dat doet geen zeer
 nee, mijn leven is ook goed
 als je maar rustig aan doet
 (greet kars)

Educatie

Versillende scholen hebben het speciaal voor de Biennale ontwikkelde educatieve programma gevolgd. De leerlingen waren niet alleen afkomstig uit het basis- en middelbaar onderwijs maar ook grote groepen studenten van ROC, Saxion, en ArtEZ vonden hun weg naar de Biennale activiteiten.

Tijdens de georganiseerde rondleidingen was het mogelijk om te luisteren naar de uitleg van de kunstenaars zelf bij hun werk.

Daarnaast kon de schooljeugd in de werkplaatsen zelf aan de slag met een gezamenlijk kunstwerk.

De Werkplaats

De Franse kunstenaar Jean Dubuffet is in 1945 begonnen met het verzamelen van werk van psychiatrisch patiënten en andere creatieve buitenstaanders. In 1948 doopte hij deze kunst Art Brut wat zoveel wil zeggen als “rauwe kunst”. Hiermee bedoelde hij kunst die niets te maken had met de academische regels en conventies van de westerse wereld op dat moment. “Deze makers hebben helemaal voor zichzelf, buiten het systeem van de officiële kunst om, werk gemaakt dat geheel ontsproten is aan hun eigen innerlijk; dat buitengewoon origineel is, en geen enkel verband heeft met artistieke tradities of mode.”

In de collectie van Dubuffet bevond zich ook werk van de Zwitserse psychiatrisch patiënt en ongeëvenaarde Art Brut kunstenaar Adolf Wölfli (1864-1930).

Wölfli's werk bestaat uit de schepping van een hoogstpersoonlijke utopie, een zelf

verzonnen universum met wonderlijke steden, onoverwinnelijke helden, en adembenemende avonturen weergegeven in duizenden tekeningen; muzikale composities en klankgedichten.

Tijdens de Art Brut Biënnale was naast de tentoonstelling een kunstwerkplaats ingericht. In het licht van de bovengenoemde schepping van een eigen universum door Wölfli werd het plan opgevat om in deze werkplaats samen een bouwwerk te realiseren. Er was de mogelijkheid voor bezoekers, medewerkers, leerlingen van bezoekende scholen en groepen cliënten, om met divers materiaal en in verschillende technieken samen aan het werk te gaan. (2D: tekenen, schilderen, fotografie etc., 3D: bouwen met allerlei materiaal, werken met textiel, etc.). Het animo was groot en het bouwwerk groeide door alle individuele en gezamenlijke bijdragen. Zes dagen lang in een ononderbroken creatief proces.

Theater

Theater Maatwerk - Theater Maatwerk speelde tijdens de Art Brut Biënnale de integere voorstelling 'De Nutteloze'. Het stuk gaat over de verstandelijk gehandicapte jongen Manfred die door zijn vader wordt opgevoed. Manfred wil artiest worden. Het is 1939 en het land wordt geregeerd door de Partij. Manfred leert zijn vader dat hij met al zijn maffe fratsen in staat is om

met humor het gewetenloze Partijmonster te verslaan. Theater Maatwerk bestaat uit acteurs met een verstandelijke beperking.

De Firma Zorgbehang - De Firma Zorgbehang gaf op een ludieke manier een andere kijk op de GGZ en maakte zichtbaar wat eerder 'achter het behang' bleef.

Symposium & Forum

Het symposium bestond o.a. uit een lezing van Art Brutkunstenaar Jannemiek Tukker over haar psychotische ervaringen en de artistieke verwerking daarvan in haar schilderijen. Daarnaast waren er presentaties over: het onderzoek “Kunst Inclusief” door Special Arts georganiseerd, het toepassen van poëzie door Erik van Os, en de weg naar het succes van Galerie Atelier Herenplaats in Rotterdam door Richard Bennaars. Afsluitend werd er gedebatteerd over het thema: “Door participatie in de WMO de culturele agenda versterken”

Tijdens de forum avond werd er verhit gediscussieerd over de vragen: Wat is authentiek en echt? Bestaat oorspronkelijkheid nog? Dekt de naam Art Brut Biënnale de lading? Bestaat er nog wel Art Brut?

Deze discussie werd later in de regionale krant “de Roskam” voortgezet.

Valerius Ensemble

Het gerenommeerde Valerius Ensemble speelde Wölfli. Een werd een bijzondere muziektheatervoorstelling. Het Ensemble heeft de muzikale composities van de Zwitserse Art Brut kunstenaar Wolfli bestudeerd en daarna vertaald naar speelbaar materiaal. Theatremaker Laurens ten Den vertolkte de klankgedichten van Wolfli ondersteund door improvisaties van het Valerius Ensemble. Het was een uitdaging voor de vertolkers omdat Wolfli met 6 lijnige notenbalken werkte; geen maatstrepen gebruikte en zijn eigen composities op een trompetje van krantenpapier speelde.

De uitvoering werd omlijst met een lezing van kunsthistorica Elvira van Eijl over de achtergrond en het werk van Adolf Wolfli. Het publiek dat in grote getale aanwezig was bleek aangenaam verrast en uitzinnig van enthousiasme.

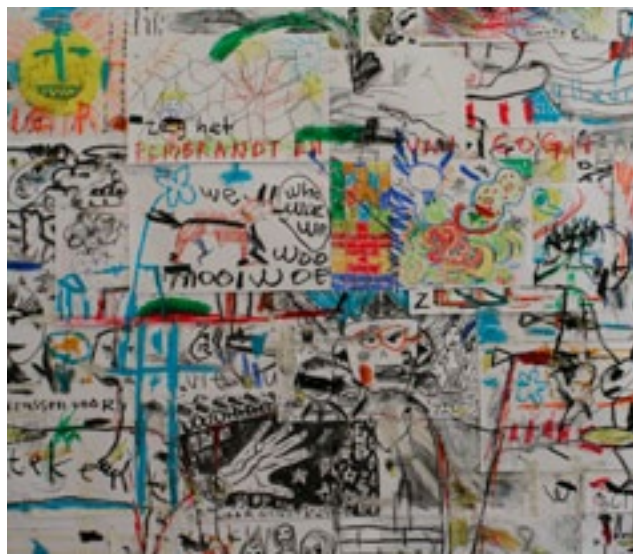
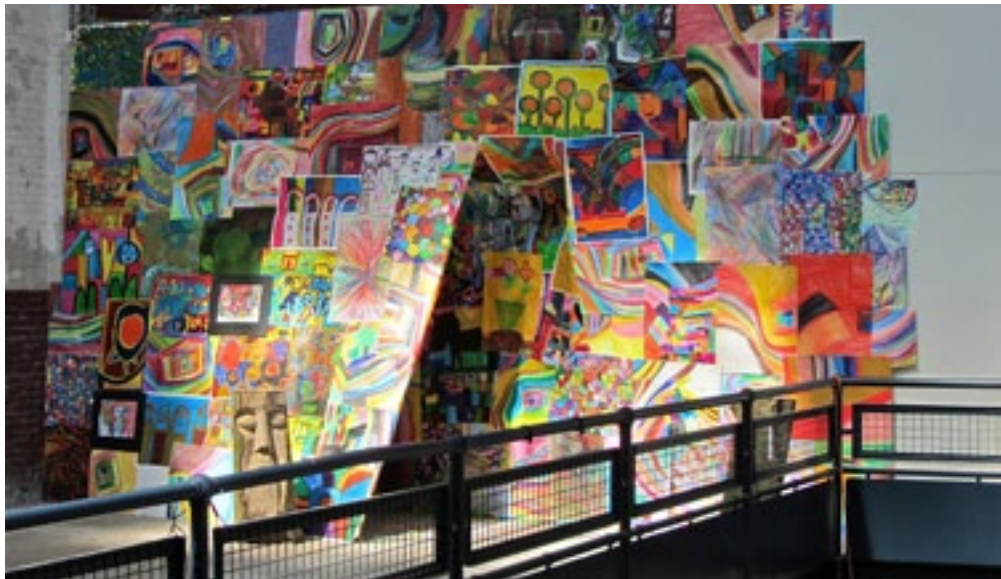

Tot slot

Dankzij de inzet en het enthousiasme van vele vrijwilligers en betrokken zorginstellingen is de Art Brut Biënnale tot een groot succes geworden met meer dan 10.000 bezoekers. Het evenement trok nationale en internationale aandacht in de media. Dit alles tot grote vreugde van alle betrokkenen: de

Art Brut kunstenaars, de zorginstellingen, de partners en de organisatie.

Besloten werd op grond hiervan de naam Biënnale eer aan te doen en te starten met de organisatie van de tweede aflevering in Mei 2014.

Kunstenaars

Joke Ranzijn
Hennie Rikhof
Welmoed Basemoine
Marien Smeyers
Rein Peelen
Louise Chaouki
Max de Bas
Carla Endeman
Enne Bongers
Monique
René Ligtle
Melanie Kortlever
Jacqueline van Schooten
Corné Waringa
Pascal Kamphuis
André Pieters
Marjolein van de Doel
Lesley Soselisa
Herman Flinkers
Serpil Aydin
Sandra ten Oever
Linda van Zanten
Robert Schukkert
Andre Balje
Nicoline van der Bent
Rocher van Eijken
Remco Donkers
Annelies Hollink
Astrid Holtkamp

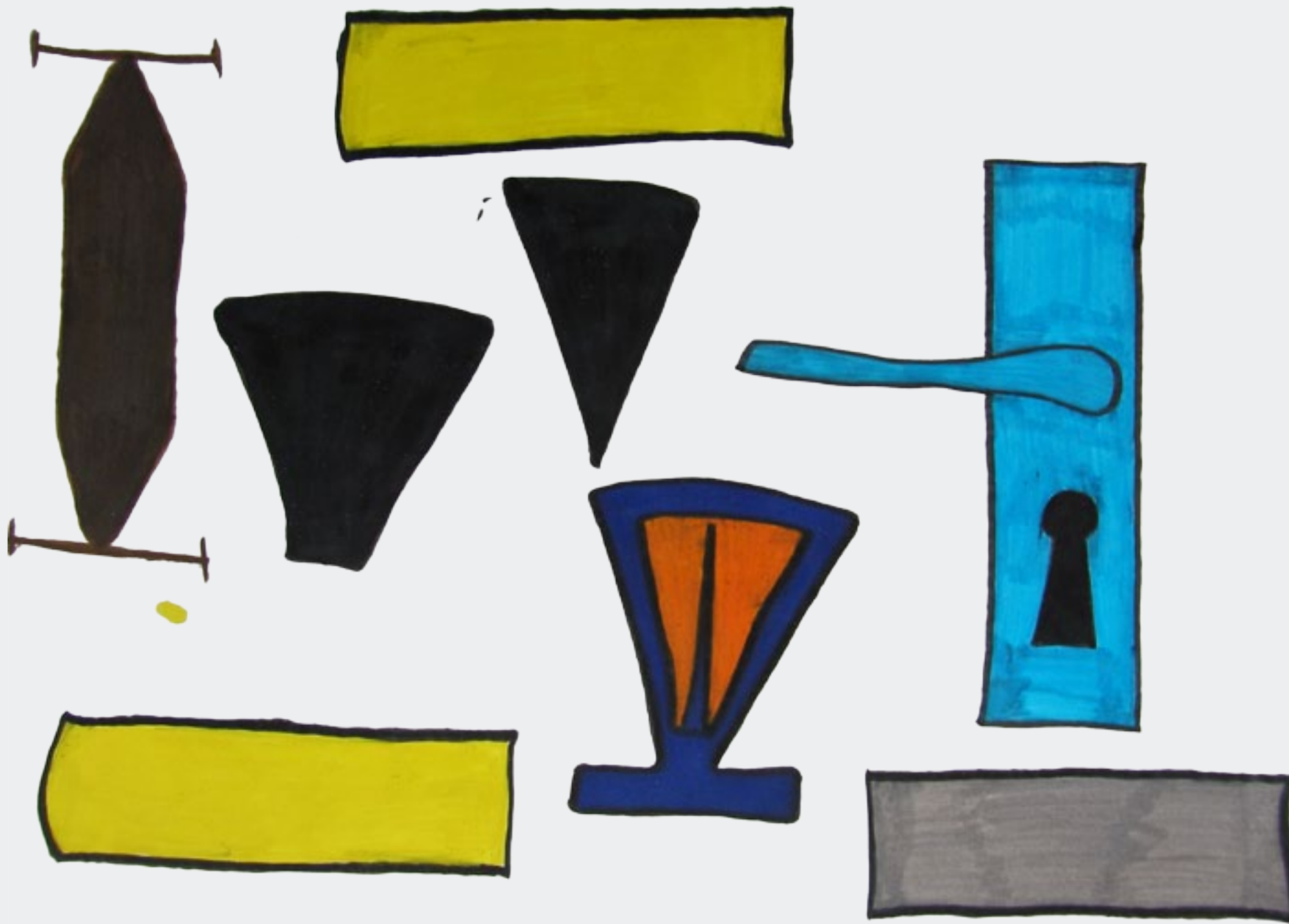
Gerard Keizer
Richard Kiewik
Gido Kranenberg
Marjolein Kuipers
Maarten Morselt
Thomas Verlaeck
Jan Oude Lansink
Daniel Oostdam
Pauline Ormel
Wanda Waanders
Adrie Staveren
Luuk Wiegant
Gert Drent
Maurice Grobben
Job Exel
Eddy Tijink
Arnold Fietje
Gijs de Vries
Freek Bekkernens
Annie Velnaar
Trees Hunneman
Harriët van Laar
Hetty van de Riet
Sonja Lasche
Karin Nordkamp
Rini Olde Meierink
Tineke Vierhoven
Ronnie Achterhuis
José de Haan

Ans Blanke
Johannes Vinke
Frank Borg
Silvia Terhürne
Sandra de Haan
Mustafa Küçükbal
Sander Gröniger
Ruben Kerkhof–Jonkman
Inez klein Velderman
Igor Smirnof
H.F. van Steensel
Ralph Meijeringh
Kristien van der Kuil
Roos van Lierop
Karin Lugtigheid
Rogier van der Waals
Eric Pool
Elias Oudsteen
Salwa Jabli
Jannemiek Tukker
Pedro Ventura
Arthur Moreira
Piet Schopping
Laan Irodjojo
Hein Dingemans
Caspar Russel
Dorothe Ijszenga
Roy Wenzel
Jo Toonen

Richard Nijhuis
Bertus Bruns
Claartje Heitkamp
Shafy Mobin
Louis Apeloo
Hans Berends
Marjan Fiselier
Elleke Lutters
Carmen Nathalie Schmelzer
Marion van de Keuken
Zeng Huang
Niaz Sadi
Saffi Sowa
Douglas Chenembo
Estefan Arnaiz Rivas
Catalina Tudor Pricopoiaia
Kim Reijmerink
Inge Kuypers
Wouter van Scherpenberg
Frank Mooyweer
Kobus Visser
Jacques Bal
Ronny Groen
Lucie van Dijk
Marijke Kolkman
Sam Overgoor
Silvya Abbink
Monique IJsseldijk
Freddie Onland

Lies Hutting
Rik Meijers
Roel Heijmans
Geert Savelberg
Shafi Mobin
Lila Ramsoekh
Christa Hamer
Joke van Rhede-Spies
Derk Wessels
Rob Morren
Markus Meurer
Werner Streppel
Frank Mooyweer
Willie Beckmans
Miemel van Ulzen
Dennis Zanoni
Stasiu Kasper

Sponsors & Organisatie

Partners

Aveleijn
De Twentse Zorgcentra
Dimence
Livio
Mediant
RIBW Twente

Overheden

Euregio
INTERREG IV A
Deutschland- Nederland
Gemeente Hengelo
Provincie Overijssel

Sponsors

Aksept/Brug naar werk
Bibliotheek Hengelo
Boei
Brok interieur
Creatieve Fabriek
Praktijkonderwijs 't Genseler
Hengeler, eten en drinken

Plegt Vos Oost N.V.
ROC Twente
Thema Beveiliging
Twente Milieu
Westerhof & Paus

Donateurs

Bureau Hengelo
IAA Architecten
Menzis
Twence

Bestuur & Organisatie

Jan Noltes
Ronald Schulp
Elvira van Eijl
Christine Ribbert
Tine Kemperman
Tjetske Vlietstra
Marja Oude Munnink
Irma Wesselink
Anne Vloothuis
Desiree Bolink

Martine Mekkelholt
Sandra Veldhuis
Egon Meijer

Comite van aanbeveling

Mr. R. van Boxtel
Prof. drs. J. Wallage
M. Sitalsing
Mw. J.H.M. Hermans-Vloedbelt
Drs. F.A.M. Kerckhaert
Drs. J.D. Westendorp
Mw. T. Vloothuis
André Manuel

Raad van toezicht

Peter Bournas (Dimence)
Rob Kievitsbosch (Aveleijn)
André Leferink (Twentse Zorgcentra)
Peter Turpijn (Mediant)
Bart Verpalen (RIBW)
Hans Arnoldy (LIVIO)

10.000+ Bezoekers

Orquidag. 600.

300

Handwritten tally marks in groups of three vertical strokes.

629
445
78
65
66
55
345

Zaterdag. 12

Handwritten tally marks and numbers at the bottom of the page.

Handwritten tally marks and numbers at the top of the page.

629
100
237
750
902
10

Handwritten tally marks inside a rectangular box.

Handwritten tally marks at the bottom of the page.

Colofon

Fotografie

Erna ter Haar
Dawood Hilmandi
Elvira van Eijl
Jan Noltes
JJJ Fotografie
ABtB Fotografie

Teksten

Christine Ribbert
Elvira van Eijl
Tine Kemperman
Jan Noltes

Vormgeving

Rens Leerkes

